

Protocol pesten

Korte introductie

Op de Dominicus wordt gewerkt met een methode voor sociaal emotionele ontwikkeling: “Goed gedaan!” In deze methode leren leerlingen zichzelf beter kennen en hoe ze goed met elkaar om moeten gaan. Ze worden bewust gemaakt van mogelijke problemen en de daar bijbehorende oplossingen. Door wekelijks met deze methode bezig te zijn, wordt pestgedrag zoveel mogelijk voorkomen of in een vroeg stadium te ontdekt. Indien dit niet toereikend blijkt, heeft de Dominicus een ‘protocol pesten’ opgesteld.

Doel van dit protocol

- Alle leerlingen voelen zich tijdens hun basisschoolperiode veilig, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door het maken van duidelijke regels en afspraken, kunnen leerlingen en volwassenen, elkaar op deze regels en afspraken aanspreken wanneer dit nodig is en vervolgens ontstane problemen samen oplossen.

Voorwaarden

Om pestgedrag effectief aan te pakken moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan.

- Ouders, leerlingen en leerkrachten moeten alle signalen van pesten serieus nemen.
- Ouders leerlingen en leerkrachten moeten pestgedrag zo snel mogelijk melden.
- Ouders en leerkrachten moeten goed op de hoogte zijn van de inhoud van het ‘protocol pesten’ om snel tot een gezamenlijke en eenduidige aanpak te komen.
- Leerlingen moeten weten en ervaren dat pestgedrag niet geaccepteerd wordt en altijd aangepakt zal worden.
- Wanneer het niet lukt om tot een oplossing of tot verbetering te komen, moet het mogelijk zijn om een vertrouwenspersoon in te schakelen die de problemen onderzoekt en met alle partijen om de tafel gaat zitten. De vertrouwenspersoon op onze school is José Diederiks.
- De school moet alles doen om pestgedrag te voorkomen door bijvoorbeeld het gebruik van een methode en het vaststellen van duidelijke regels. Dit moet regelmatig besproken worden in de groepen.

Onder pesten worden onder andere de volgende gedragingen verstaan

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Opmerkingen maken die door de ander niet grappig gevonden worden.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Veelvuldig achter iemands rug over iemand praten.
- Beledigende opmerkingen maken.
- Vervelende opmerkingen maken over kleding of uiterlijk.
- Isoleren, negeren.
- Buiten school opwachten.
- Op weg naar huis achterna rijden of ongevraagd naar iemands huis gaan.
- Eigendommen afpakken of expres kwijtmaken.
- Verbaal agressief gedrag.
- Lichamelijk agressief gedrag.
- Online pesten

Dit is slechts een opsomming van mogelijke uitingen van pestgedrag. Het is belangrijk dat we ons realiseren dat niet iedere leerling hetzelfde als kwetsend zal ervaren. Ouders en leerkrachten (en leerlingen) moeten dus alert zijn en klachten of signalen van leerlingen altijd serieus nemen.

Om dit te kunnen realiseren zijn een aantal dingen van belang.

- Het inlichten van de leerkracht over pestgedrag is géén klikken en moet gezien worden als voor elkaar zorgen en voor elkaar opkomen.
- Leerlingen hebben een verantwoordelijkheid om pestgedrag bij de leerkracht te melden of (wanneer dat kan) een medeleerling er op aan te spreken.
- Ouders signaleren en melden wanneer zij denken dat er sprake is van pestgedrag maar laten de oplossing vooralsnog aan de leerkracht. De leerkracht zal dit naar de ouders terugkoppelen.

Schoolregels

De schoolregels die in alle groepen gelden, moeten in principe voldoende zijn om pesten tegen te gaan.

We gaan ervan uit dat leerlingen, ook door het thuismilieu, op de hoogte zijn gebracht van de algemeen heersende gedragsregels zoals:

- Doe bij een andere leerling niet wat je zelf niet leuk vindt.
- Blijf van elkaar en van elkaars spullen af.
- Ruzies worden opgelost door praten en niet door vechten.
- Je hoeft niet iedereen aardig te vinden maar we gaan wel vriendelijk met iedereen om.
- Respect voor elkaars mening en voor elkaars spullen.
- We helpen elkaar waar nodig.
- Niet roddelen of kwaadspreken.

Leerlingen mogen, in overleg met de leerkracht, per groep tot aanvullende regels komen die specifiek voor hun groep gelden.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen

- Stap 1: Leerlingen proberen er eerst zelf, dus samen, uit te komen. In de methode “Goed Gedaan!” leren ze hiervoor manieren en ook op andere momenten zullen de leerkrachten aan de goede manieren voor het oplossen van een ruzie of andere geschillen aandacht besteden. Als de leerkracht het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten, stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.
- Stap 2: Op het moment dat er geen oplossing wordt bereikt waar alle partijen tevreden over zijn, moeten de leerlingen de leerkracht inschakelen en het probleem voorleggen.
- Stap 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Er worden hierbij ook afspraken gemaakt over de consequenties en sancties bij herhaling van de problemen.
- Stap 4: Bij herhaaldelijk ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie ‘acties bij herhaaldelijk pestgedrag’). Ook wordt de naam van de ruziemaker/pester in de datalijst genoteerd. Bij melding in de datalijst omschrijft de leerkracht ‘de toedracht’. Ouders worden op de hoogte gebracht en leerkracht en ouders proberen in goed overleg, te werken aan een oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Acties bij herhaaldelijk pestgedrag

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden) en vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste. De leerkracht neemt dan duidelijk stelling. De aanpak bestaat uit 5 fases, afhankelijk van het al dan niet verkregen effect ten aanzien van het gedrag van de pester. De leerkracht kiest naar eigen inzicht steeds dat wat het best bij de leerling past zodat er een logische opbouw ontstaat.

Fase 1

- Door gesprek: bewustwording van wat hij de gepeste leerling aandoet.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.

Fase 2

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties niet het gewenste effect hebben. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de datalijsten en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om de leerling te schorsen of tijdelijk in een andere groep te plaatsen.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling verwijderd worden.

Om herhaling te voorkomen is het belangrijk om voldoende aandacht voor alle partijen te hebben. Hieronder een aantal handvatten en richtlijnen:

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste leerling in laten zien waarom iemand pest.
- Nagaan welke oplossing de leerling zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- De gepeste leerling niet over-beschermen door het bijvoorbeeld naar school te brengen of het probleem helemaal over te nemen. Hiermee wordt de gepeste kind juist in een uitzonderingspositie geplaatst, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

- Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten zoals de baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen.
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke of leuke kanten de gepeste heeft.

- Duidelijk maken van het feit dat pesten verboden is, in en om de school. Belonen wanneer gedragsverandering plaatsvindt.
- De leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de “stop-eerst-nadenken-houding” of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in de leerling; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een sport of club, waar de leerling kan ervaren dat contact met andere leerlingen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen van externe hulp, sociale vaardigheidstrainingen, jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van kinderen die gepest worden:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken. Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van kinderen die pesten

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.